Ingeborg Ackzell

WANG TEH-SENG

En Herrens tjänare på SMK:s fält

SVENSKA MISSIONENS I KINA
FÖRLAG

WANG TEH-SENG

EN HERRENS TJÄNARE PÅ SMK:S FÄLT

Av

Ingeborg Ackzell

SVENSKA MISSIONENS I KINA FÖRLAG
STOCKHOLM 1950

GUMMESSONS BOKTRYCKERI AB
Stockholm 1950

Missionens vänner uttala ibland en önskan att få veta något om hur Herren kallar och fostrar arbetare på vårt fält i Kina. Liksom i hemlandet handlar Herren med individen, en och en, varför man ej kan tala om *en* persons förhållande och säga: "Så här gör Gud." Men genom att berätta om en persons upplevelser kanske man kan göra det lättare att förstå, hur kamp och seger, lidande och glädje, nöd och nåd blandas i den skola, där Herren fostrar sina tjänare.

WANG TEH-SENGS UPPVÄXT, SKOLTID OCH TJÄNST

Liksom de flesta andra kineser var Wang Teh-seng också känd under ett annat namn, nämligen Ching-ho. Hans föräldrar voro kristna, varför han som barn fick gå i Missionens skola. Hemmet var i staden Tungchowfu, numera känd under namnet Tali, men fadern, som var silversmed, hade butik och verkstad i staden Chaoyi, ett par mil öster om Tali.

Sedan Teh-seng slutat folkskolan, fick han fortsätta i Missionens evangelistseminarium i Yuncheng, där han avslutade den fyraåriga kursen. Han fortsatte därefter studierna på egen hand, men längtade efter att få fortsätta i någon högre läroanstalt. Det

var särskilt Svenska Kyrkans skola i Taohualuen i Hunan, som hägrade för honom. Men dialekten i den delen av Kina är helt annorlunda än i Shensi, varför missionären försökte avråda honom. Men

Wang Teh-seng

det lyckades ej. Fadern var villig att betala den dyra resan och utgifterna i skolan, och så randades den med sådan glädje motsedda dagen, då Teh-seng skulle få komma till skolan! Men det blev ej enbart glädje. Han fick nu erfara, att kineser från olika delar av landet kan ha mycket svårt att förstå varandra, och enligt breven hem förstod han ej något alls under första veckan, och ej heller kunde han göra sig förstådd av hunaniterna. Så småningom blev det bättre. Men det var då under åren 1925—29 en kritisk tid för det unga Kina på grund av den starka främlingsfientliga agitationen, som pågick. I all synnerhet hade de högre skolorna stark

känning av de upprörda känslor, som fanns hos eleverna.

Både professor Westman, som var rektor i Taohualuen, och d:r Sam Sköld, som var lärare där, ha uttryckt sig mycket berömmande om Teh-seng och hans goda vän, n. v. fil. d:r Tang, som då också var elev på skolan. Denna vänskap räckte hela livet, och fastän de ej fingo tillfälle träffas mera, hade de flitig och förtrolig kontakt med varandra genom brevväxling, fastän Tang många år vistades utomlands för sina studier, först i Japan och senare i U.S.A.

Skolan i Taohualuen upplöstes på grund av flera orsaker, och Teh-seng fortsatte studierna 3 år i Tenghsien. Men det blev svåra tider, då den fleråriga hungersnöden i Talidistriktet gjorde, att många svältande försökte att genom stölder och plundringar uppehålla livet. Även silversmeden Wangs butik blev plundrad. Därmed upphörde föräldrarnas förmåga att underhålla sonen i en dyr läroanstalt. En ofta återkommande svår huvudvärk var också en anledning till att studierna måste avbrytas.

Som vanligt i Kina vid den tiden hade föräldrarna tidigt ordnat Teh-sengs giftermål med en ung flicka, utan att han haft något att säga till om i saken. Efter hemkomsten fortsatte Teh-seng som evangelist. Han och hans hustru hade då två små gossar. Teh-sengs mor blev svårt sjuk, och under sjukdomstiden ängslades hon för sin käre sons

stora ansvarsbörda. Fadern var ju gammal, och såsom äldste son i familjen skulle Teh-seng nu bära det ekonomiska ansvaret för sina föräldrar, sin hustru och barnen samt sin yngre bror och hans hustru och barn. Den yngre sonen var en odåga, som ej kunde försörja sin familj, men hustrun blev en kristen och försökte göra vad hon kunde för hemmet. Teh-sengs egen hustru var klen till hälsan och saknade den energi, som hade behövts för att effektivt hjälpa till med hemmets försörjning. Hon kunde ej väva, vilket betyder så mycket för familjen i Kina, då det köpta tyget är både dyrt och mindre hållbart. Allt detta låg nu den sjuka modern och oroade sig för. Och en dag talade hon med Teh-seng om sina bekymmer. Hon uppmanade honom att söka någon anställning, där han kunde förtjäna tillräckligt för alla dessa, som voro beroende av honom, ty som evangelist kunde ej inkomsten räcka till. Hans svar blev: "Mor, jag älskar dig mycket, men jag älskar Jesus mera, och jag kan ej ens för din skull övergiva hans tjänst." — Den ende, som han anförtrodde detta till, var vännen Tang, som i förtroende lät missionären få veta därom.

Teh-sengs ansvar och nit för församlingen uppskattades, och han valdes till diakon och några år senare till äldste i församlingen. Flera år senare, då de flesta av SMK:s missionärer evakuerat till Szechwan, skrev han ett långt brev och berättade om ett stormöte och vad som förekommit där. Han slutade helt kort med att säga: "Teh-seng valdes

till pastor." Det var typiskt för honom. Som en anspråkslös kines kunde han endast nämna om sig själv till sist och som en ödmjuk kristen måste omnämnandet bli kortast möjligt!

TEH-SENG SOM PREDIKANT OCH FÖRSAMLINGSTJÄNARE

När Teh-seng började sin predikoverksamhet i Tali, predikade han en följd av söndagar över texten i Joh. 3: 16. Guds kärlek var ämnet, som han med stor glädje bar fram inför både kristna och hedningar. Och fastän det var samma text många gånger, behandlade han den så att det alltid blev något nytt och vederkvickande, aldrig gammalt och vant! Han kunde få fram glädjetoner ur texter, där andra kanske endast stannade för lidandet. Till exempel en skärtorsdagskväll, då han vid andaktsstunden talade om att Jesus mötte sitt lidande med glädje. Hans avskedstal till lärjungarna vittnar därom. Lidandet och kampen var för syndens skull. I Hans innersta bodde en stor glädje över att få utföra frälsningens verk. —

Han fördjupade sig i Ordet och var mycket noga med förberedelserna för sina predikningar och textutredningarna för söndagsskolan. Många gånger voro dessa för djupgående för åhörarna, men han ville, att de skulle fördjupas andligen. Hans starka sida har varit de enskilda samtalen med de kristna, då han kunde övertyga dem om de kristna san-

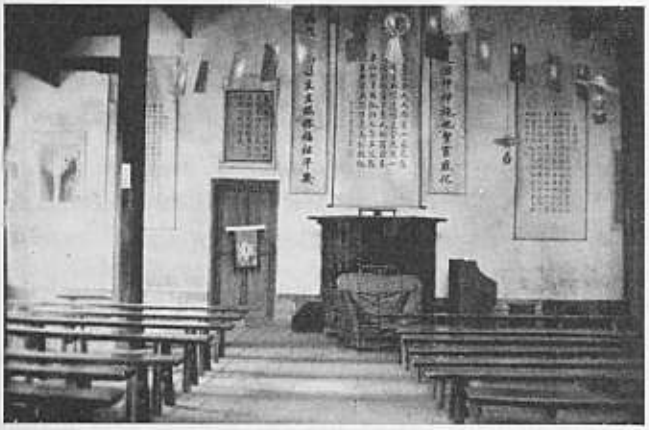

Kapellet i Tali

ningarna, därför att han själv praktiserade det som han ville undervisa dem.

Teh-seng var mån om söndagsskolverksamheten bland barnen. Han gjorde upp ett mycket trevligt och tilltalande program för söndagsskolan och hade därvid god hjälp av de många eleverna i bibelskolan för kvinnor och av seminaristerna, vilka med stort intresse tjänade såsom lärarinnor för barnen.

Under de årliga sommarmöten, bibelkurser på 10 eller 14 dagar, som under stor tillslutning hölls i Tali, var Teh-seng angelägen att den kvinnliga missionären förutom andra ämnen skulle tala om familjen, hemmet, barnens fostran etc. Och eftersom Bibeln är rik på texter och berättelser, som åskådligt undervisa i dessa ämnen, var det ingen svårighet att uppfylla denna hans önskan. Många gånger uttryckte han också sin stora tacksamhet över att Missionen ordnade kvinnoskolor för sådana kvinnor, som aldrig haft tillfälle att gå i skolor, samt bibelskolor för kvinnor, som gått i skola, men behövde mera undervisning i Bibelns lära. Vid de avslutningshögtider, som höllos, bad han ofta, att församlingens tack skulle framföras till Missionen för vad som gjordes för kvinnorna. Det beror på kvinnorna, hurudana hemmen äro, och det beror på dem, huru barnen uppfostras, var en tanke som han ofta gav uttryck åt. Det är ej så vanligt i Kina att finna denna tankegång hos männen, ej heller den uppskattning av vad som göres för kvinnorna, som han alltid visade.

PRÖVNINGAR OCH SVÅRIGHETER

Hustrun till skolans kock väntade en baby, men deras rum på missionsstationen var högst olämpligt för ett sådant tillfälle. Att hyra rum på annat håll var ej heller passande, ty enligt seden skulle det draga olycka och förbannelse över en gård, om ett barn föddes i ett rum, som var hyrt. Enda sättet att avvärja denna förbannelse var att betala flerdubbel hyra, då särskilda reningsceremonier kunde utföras. Vid detta kritiska tillfälle kom Teh-seng in till missionären — i Kina är det ju missionären, som skall allting bestyra — åtminstone har det varit så — och sade, att fru Ma skulle få bo i ett rum på

hans gård. Där födde hon också en duktig pojke — men inom några veckor hade både Teh-sengs och hans brors gosse dött! De bodde ju på samma gård! För de hedniska grannarna var detta vad som var att vänta! Varför tillåta något som naturligtvis skulle ådraga gården förbannelse? — Trots den sorg, som drabbade Teh-seng och hans hustru, hörde man aldrig ett "varför?". För oss missionärer tycktes det mycket gåtfullt. Varför skulle Herren tillåta, att hedningarnas vidskepliga fruktan sålunda syntes bliva besannad? Varför skulle en barmhärtighetsgärning lönas med lidande och sorg? — Dock, även detta hörde till Herrens fostran.

En dag i mars 1939 voro Teh-seng och en missionär på resa till en utstation, där skolan var i gång eftersom vi ej längre kunde ha barnen i staden på grund av de ständiga bombanfallen. Vi hade endast rest omkring 15 km., då vi hörde nedslag i vår stad. Ett nedslag träffade också bilvägen nära den byväg, på vilken vi färdades. Vi måste söka skydd intill en cypressbuske på en grav intill vägen för att ej synas från flygplanet. Efter nedslaget flög planet mycket lågt och kretsade runt omkring. Det var mycket spännande, och vi voro tacksamma, när planet äntligen försvann. Då vi efter besöket i skolan återvände hem, mötte vi en man, som talade om att statens seminarium och en viss gata blivit bombade. Så snart mannen sagt namnet på gatan, sade Teh-seng: "Det är gatan där jag har mitt hem". Vi fortsatte resan, och att Teh-seng bad

märktes tydligt. Efter en stund började han sakta sjunga: "Han leder mig, vad himmelsk tröst den ljuva tanken ger mitt bröst." När jag hörde sången, förstod jag, att han fått nåd att på rätta sättet möta vad som än skulle komma. Hemkomna fingo vi veta, att det var fel av mannen, det var en annan gata, som blivit bombad, gatan utanför missionsstationen, som tycktes vara mål för de flesta bombningarna i staden.

Vid ett annat tillfälle, då faran varit nära, beskrev Teh-seng sina erfarenheter, sålunda: "Prisad vare Herren! Han har bevarat stationen och alla som voro där. Hade Herren ej uträckt sin nådiga hand, hade all räddning varit utelyckt." Han fortsätter sedan: "Söndagen den 10 aug. kl. 7 på morgonen kommo 9 bombplan nordost ifrån in över staden och fällde några tiotal bomber. Värst var det på östra gatan, där missionsstationen är belägen. Vid katolikernas port föll en bomb och vid vår grannes en. Hos oss föll en bomb omkring 10 fot innanför inkörsporten, några fot från bombgrottan. Den som föll hos oss kreverade emellertid ej, utan gick rakt ned i jorden, där den ännu ligger kvar på 10 fots djup. Den gjorde en krater, som är 18 fot vid. Stark svavellukt strömmade ut, och för övrigt var gatan mellan vår och katolikernas station gul av svavel, som utströtts av de bomber, som exploderat. Det var Guds beskydd, som gjorde, att den tunga svavelbomben på missionsstationens gård ej exploderade. Den dagen voro kvinnorna och mina

barn i den grunda avdelningen i grottan, men en skolgosse och jag hade gått ned i den djupare avdelningen. Bomben föll och trängde ned blott några fot från den plats, där vi voro, och förorsakade en förskräcklig vibration. Hade bomben exploderat, hade vi dödats. Men Herren vare tack, den exploderade ej. Denna upplevelse kom mig att tänka på psalmistens ord i Ps. 91: 'Om ock tusen falla vid din sida, ja, tio tusen vid din högra sida, så skall det dock icke drabba dig.' Hade bomben fallit blott några fot längre åt öster, så hade alla i grottan krossats, fastän den ej exploderade, ty grottan är ej tillräckligt djup. Utrymmet är för begränsat och jordmånen för dålig, för att man skall kunna gräva en ordentligt säker grotta.

Denna händelse kom mig att tänka på huru Herren grep in, då det var bombregn över denna stad några veckor tidigare. Planen kommo väster ifrån, och ett antal bomber fälldes, men det märkvärdiga var, att alla bomberna föllo så gott som i en hög i en veteåker utanför västra stadsmuren. Den enda tillfredsställande förklaringen, som jag kan ge, är, att vår käre himmelske Fader hade spänt upp sitt paraply över staden, och att bomberna avlassades, innan de kommo över paraplyets spets, så att de alla rullade åt samma håll och föllo i åkern utanför muren. Inte skulle flera flygplan annars lyckats placera alla bomberna så där på ett ställe! Och det är ju ej svårare för Herren Gud att spänna upp ett ogenomträngligt paraply över än att sätta upp

ett staket omkring den, han vill beskydda. (I kinesiska översättningen heter det i Job 1: 10, att Gud sätter ett staket omkring). Ja, det är gott att vara eller sitta under den högstes beskärm och vila under den Allsmäktiges skugga. —"

Under det japanska kriget var det ofta mycket svårt att hålla missionsstationen fri från soldatinkvartering, ty de tomma skollokalerna voro tilldragande för officerarna, då skolorna på grund av bombrisken flyttat ut till landet. Vid sådana tillfällen fick Teh-seng lida hån och smälek. "Är du ej en kines? Ska du stå på utlänningarnas sida mot ditt eget folk?" och mycket annat i den stilen fick han höra. Det var ej lätt att bli förbannad av sitt eget folk, men missionsstationen var neutralt område, och det gällde att hålla på detta.

Under kriget blev den ekonomiska ställningen svår för Missionen på grund av växelkursen, och många av de av Missionen anställda, både män och kvinnor, sökte sig annat arbete, som gav dem större inkomst än vad Missionen kunde ge. Då meddelande kom från olika håll om sådana fall och Teh-seng tillfrågades, om han skulle göra likadant för att kunna försörja sin familj, svarade han, att Herren kallat honom till sin tjänst, och den kunde han ej övergiva. "Ja, men lönen räcker ju ej till mat åt familjen." — "Den saken sköter nog min himmelske Fader om. För mig gäller det att vara trogen min kallelse."

Vid ett tillfälle kom äldste sonen, Li-hua, då om-

kring 15 år gammal och elev i stadens mellanskola, till sin far med ett förslag: "Kan inte Far nu, medan jag går i skolan och det är så dyra utgifter, ägna sig åt något annat, t. ex. undervisa i statens skola och förtjäna mera, och sedan, när jag slutat skolan och kan förtjäna pengar, återgå till församlingens tjänst." — Teh-seng gick in i sitt rum, låste dörren och bad Herren leda. Han började sin bön: "Herre, du vet" — men längre kom han ej, då han hörde Herren tydligt säga till honom: "Ja, jag vet. Du behöver ej bedja till mig om detta." Utan bekymmer men med en liten undran på vad sätt Gud skulle hjälpa honom, fortsatte han sin tjänst, och innan en vecka gått, fick han brev från sin gamle studiekamrat d:r Tang, som berättade, att han på möten i U.S.A. fått kollekter att använda som han ville, och därför nu sände till sin gode vän. Det var ett hundra amerikanska dollar, en riktig förmögenhet för Teh-seng. Herren visste, att dessa pengar voro på väg, och han kunde giva sin tjänare nåd till förtröstan.

En stor sorg för Teh-seng och hans familj var, att den minste gossen, Johannes, blev mycket svårt sjuk första veckan av sin levnad. Såsom det ofta händer härute fick han då för stark medicin, så att han, fastän han överlevde, tog skada både till kroppen och till förståndet. Vid 8 års ålder var han alltjämt som en liten treåring, kunde ej äta eller sköta sig själv på något sätt, och kunde ej heller tala. Man tyckte att han bara var till besvär för far

och mor, men de skötte honom med ömhet och kunde på så sätt visa i vardagsgärningen något av Kristi kärlek till värnlösa och vanlottade. Nog kunde vi missionärer undra över, varför Gud lät föräldrarna få så mycket sorg och nöd, men aldrig hörde man någon klagan eller ett "varför?" från dem. De litade på Gud. Han visste, vad som var bäst för dem.

WANG TEH-SENG SOM KRISTEN LEDARE

Trots att Teh-seng ej var en modig man i vanlig bemärkelse, visade han stort moraliskt mod. När det gällde svårigheter i församlingen, som han som äldste hade att ta itu med, visade han, att han ej hade anseende till personen. Antingen det gällde något i församlingen eller i presbyteriet,* visade han samma oräddhet. Det är så lätt för kineser, att ta hänsyn till någons släkt eller vänner och därför uraktlåta en välbehövlig förmaning. Men för Teh-seng gällde alltid Guds ära mera än människors ynnest.

När det gällde svåra frågor i våra olika församlingar eller i presbyteriet, voro de övriga ledarna

* Enligt församlingsorganisationen är S.M.K:s gamla fält uppdelat i fyra presbyterier, vilka gemensamt bilda en synod. Presbyterierna bildas av församlingarna inom presbyteriets område.

Söndagsskollärare i Tali

måna om att få Teh-seng med till sammanträdena, ty de kände behovet av hans stöd och hjälp.

Om hans insats i synodens sammanträde 1946 skriver missionär Aspberg: "Ända sedan tiden före kriget ha vi talat om att den kinesiska församlingsorganisationens stadgar borde revideras och samtidigt skrivas på s. k. kuo-yü eller rikskspråk i stället för det kärva litteraturspråk, på vilket stadgarna avfattades vid senaste revisionen 1919. Meningen är ju, att alla, även den olärdaste, skola kunna läsa stadgarna, och då böra de ju vara avfattade på ett för alla lättfattligt språk. Vår äldste i Tali, Wang Teh-seng, har visat stort intresse för denna sak, och i vintras kom han till mig en gång enkom för att föreslå, att denna fråga skulle tas upp vid vårt kommande synods rådsmöte. Jag föreslog då, att han genast skulle ta itu med att utarbeta ett revisionsförslag, som kunde ligga till grund för våra kommande diskussioner, annars skulle frågan fördröjas ännu ett år kanske. Detta gjorde han, och sedan han studerat flera kyrkors konstitutioner, kom han med ett mycket gott men kanske något vidlyftigt förslag, som blev till stor hjälp under mötet. — Innan vi skildes åt, hade vi hunnit fila och svarva Wangs förslag, så att det ansågs färdigt att tryckas och utsändas till alla församlingarna för vidare diskussion och finpolering." (Missionstidningen Sinims Land för 25 okt. 1946.)

TEH-SENG — EN BÖNENS MAN

Vid många tillfällen fingo vi, som stodo Teh-seng nära i uppgifterna därute, erfara, att han var en bönens man. För de kristna var det helt naturligt, att de, när de kommo i svårigheter och nöd, sökte upp sin ledare för att han skulle hjälpa dem genom förbön. Både då det gällde sjukdomsnöd, och när det gällde annan nöd, sökte de hans hjälp, och ofta sågo de påtagliga bevis på bönhörelser såsom svar på hans förbön.

En vår, då torkan hotade att fördärva säden på åkrarna, pålyste Teh-seng en bönedag. Så många, som kunde samlas, kommo till kapellet, där bön pågick från klockan 7 på morgonen och till nära 7 på kvällen, då Teh-seng föreslog, att vi skulle sjunga psalmen "Vår Gud är oss en väldig borg", som vi hade i vår kinesiska sångbok. Hela dagen

framåt och förhärliga vår treenige Gud och Fader, så att Gud, som i förbarmande kärlek älskat oss och den svenska moderförsamlingen, som fostrat oss, må få lön och hugsvalan för sina offer!"

Under jubileet, som måste firas på en utstation på grund av den ständiga faran för bombanfall, talade Teh-seng särskilt om arbetets början, då Erik Folke och Henrik Tjäder kommo till Tali för första gången. Förmiddagsmötet räckte från kl. 10 f. m. till kl. 2 e. m. Flera talare framhöllo de första missionärernas möda och farofyllda arbete samt de första kinesiska kristnas lidande. De talade också om hur lidandet fyllde dem med glädje över nåden att få lida för Jesu namns skull! Många tacksägelser uppstego till Gud, som i stor nåd sett till Tali församling.

TEH-SENGS INSTÄLLNING TILL MISSIONEN OCH MISSIONÄRERNA

I Tali brukade vi fira högtid samtidigt som Missionen firade högtid i Sverige, antingen det var Trettondagen eller den 14 mars eller årsmötet Kristi himmelsfärdsdag. Vid dessa olika högtidsdagar brukade Teh- seng innerligt tacka Herren för den svenska moderförsamlingen och utbedja Guds rika välsignelse över den. I all synnerhet uppsändes varma förböner för Sverige under världskriget. "O, att Gud av nåd ville skona Sverige från krigets fasor!" Det var bönen, som man då ofta hörde.

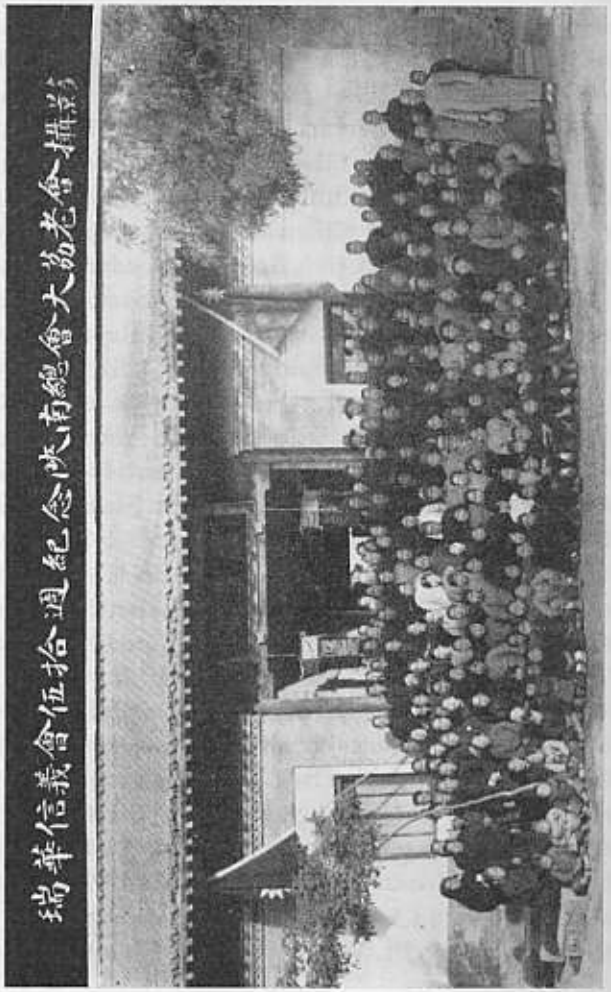

S.M.K:s femtioårsjubileum firas i Tali.

Vid Missionens 60-årshögtid 1947 ville Tali också vara med, och så sände Teh-seng en hälsning å församlingens vägnar. Ur denna hälsning må endast anföras en för honom typisk tanke: "— Vi tänka också på att vi nu blivit en länk bland många heliga länkar, som i Herren äro förenade till en enda stor kedja, och vi ha tillsammans med den kristna kyrkan i alla länder under himmelen blivit uppbyggda i ljuset. Med vilken tacksägelse borde vi ej tacka och prisa Gud! Och även tacka eder!"

Hans kärlek till missionärerna kom fram på många olika sätt. Alldeles särskilt uttryckte han denna kärlek, då missionärerna reste till hemlandet eller vid någons död. Vad han skrev efter missionär Nils Styrelius död visar hans stora kärlek och tacksamhet för vad Styrelius varit för honom och församlingen. (Missionstidningen Sinims Land den 10 dec. 1943).

När jag måste resa från fältet 1944 — därtill uppmanad av Teh-seng på grund av den fara, som hotade, stod det på väggkalendern för den dagen: "Herren skall bevara din utgång och din ingång." — Jag sade honom, att jag tog det ordet som ett löfte från Gud om att jag skulle få återkomma till Tali. Under hemmavistelsen skrev han till mig och berättade hur det ordet var honom till tröst och hur han väntade på löftets uppfyllande. Och så kom den dagen — den 2 jan. 1947 — då vi återsågo varandra för att än en gång få arbeta tillsammans i vår älskade uppgift. Vem som var lyckligast vet jag

ej, men båda tackade vi Gud för den nåden att än en gång få vara med i tjänsten gemensamt. Han räknade sig som min lärjunge, min son, men ofta tänkte jag, att jag hade mera att lära av honom än vad han hade att lära av mig.

TEH-SENG SOM LÄRARE

Vintern 1943 och 1944 hade vi i Tali en 6 månaders bibelskola. Det gällde att hjälpa unga män och kvinnor, som ville vara med i frivilligt arbete och som därför behövde få mera undervisning i Guds ord. Vårt mål var ju, att på så sätt få söndagsskolans behov av lärarekrafter, utstationernas behov av mötesledare och ungdomarnas behov av ledare tillgodosett. Denna korta bibelskola var en förberedelse för oss båda, då Synoden senare bestämde, att en tre-årig bibelskola skulle öppnas i Tali med Teh-seng som rektor. Det bestämdes också, att namnet på denna läroanstalt skulle bli "Folkes Bibel-Institut". Efter Erik Folkes död hade Teh-seng fått ett fotografi av Erik Folke, och detta hade han i ram på bordet. Han brukade visa detta fotografi för de nykomna eleverna samt framhålla Folkes utomordentliga föredöme. "Nu ha ni kommit för att börja i denna skola, som bär hans namn, och då gäller det, att ni också ta honom till föredöme och försöka i Herrens kraft att likna honom."

På grund av att inbördeskriget kom allt närmare, måste F.B.I. (Folkes Bibel-Institut) upplösas

Folkes Bibel-Institut i Ipin

i Tali och flyttas till Ipin i provinsen Szechwan. Men då kunde ej Teh-seng följa med. Hans far var 85—86 år och behövde hans hjälp, hans familj och hans församling såväl som presbyteriet — överallt behövdes han, och han kände sitt ansvar och stannade kvar i Tali. Vad han betytt för de unga, som voro i Tali då han var rektor, det kan nog ej överskattas.

TEH-SENG SOM FÖRFATTARE

Här har redan nämnts om att Tali församling firade 50-årsjubileum 1940. Till detta jubileum utkom en minnesskrift, som i stort sett hade Teh-seng till författare och redaktör. Han var mån om att få med berättelserna om Missionens första begynnelse i Tali. De yngre kristna, och de som senare komma med i församlingen, borde känna till hur det var i den ringa begynnelsens tid, menade han. Han ville, att både missionärer och kinesiska ledare, som nu ej längre voro med i verket härnere, skulle bli kända av den yngre generationen. Den lilla boken har 98 sidor, och så långt jag vet, är det den första bok, som en kinesisk församling givit ut för att hugfästa minnet av sin begynnelse.

Frank Mangs bok "Varje kristen en själavinnare" hade använts som hjälp vid våra bönemöten för de kristna ledarna i församlingen och skolorna. Kineserna bådo, att vi skulle översätta den till kinesiska, så att många kunde få glädje och hjälp av den. Och det blev Teh-seng, som gjorde det mesta av det arbetet. Han översatte också engelska böcker till kinesiskan. Dessutom skrev han en bok, som handlade om sändebreven i Uppenbarelseboken. Vid sin död efterlämnade han flera skrifter, som överlämnats till hans gode vän d:r Tang, för att han, om det kan bli möjligt, skall utgiva dessa skrifter.

FRÅN LIDANDE TILL HÄRLIGHETEN

Under det senaste inbördeskriget stodo svåra och långvariga strider utanför Tali, och nöden blev allt svårare. Teh-seng, som aldrig varit stark till häl-

san, kunde då ej få den föda, som var lämplig för honom, och efter en längre tids sjuklighet fick han lämna allt det, som gjort honom sorg och lidande, för att se Herrens härlighet, som Jesus säger i Joh. 17: 24: "Fader, jag vill, att där jag är, där skola ock de, som du har givit mig, vara med mig, så att de få se min härlighet." Detta kapitel hade han fördjupat sig i, ofta blev det hans tröst och hopp. Och nu får han skåda den Frälsare, som han älskade, och för evigt vara med honom i härligheten.

Det var den 2 jan. 1950, som han blev kallad Hem. Men härnere saknas han av sin familj, sin församling, hela vår synod och alla de missionärer, som lärt känna honom. I saknaden blandas dock den trösten, att hans lidande är slut. Vi veta ock, att det levande Guds ord, som han så nitiskt och ivrigt sått ut, det skall bära frukt till evinnerligt liv. Ty Guds ord kan ej återkomma fåfängt.

"Saliga äro de döda som dö i Herren härefter. Ja, säger Anden, de skola få vila sig från sitt arbete, ty deras gärningar följa dem."

TILLÄGG ANGÅENDE FOLKES BIBEL-INSTITUT

Rektor Wangs rapport från Folkes Bibel-Institut vårterminen 1947:

"Vid synodrådets sammanträde sommaren 1946 tillsattes en skolkommitté, som fick i uppdrag att ordna med allt skolarbete inom Synoden. Från

denna skolkommittés protokoll av den 19 aug. citera vi följande:

'Beslöts att en bibelskola skulle återupprättas för hela fältet. a) Namn: Folkes Bibel-Institut, till minne av Erik Folke. b) Plats: T. v. i Tali, Shensi. c) Kurser: T. v. en förberedande kurs och en normalkurs. d) Studietid: Tre år för normalkursen e) Inträdesfordringar: (för normalkursen) Avgångsbetyg från lägre mellanskola eller motsvarande kompetens. f) Ekonomi: För utgifterna svara Svenska Missionen i Kina och Synoden gemensamt.'

Folkes Bibelinstitut började sin första termin den 1 febr. 1947. Antalet elever har varit 27, därav 22 manliga och 5 kvinnliga. En av eleverna kom från en Kina Inlandsmissionens församling, alla de övriga höra till vår egen synod. Antalet lärare har varit 6, och 2 av dem ha undervisat utan ersättning. Läroämnena ha varit: Kort inledning i Gamla och Nya Testamentet, utläggning av valda delar av Gamla och Nya Testamentet, de viktigaste lärobegreppen, de synoptiska evangelierna, kyrkohistoria, homiletik, jämförande religionshistoria, Kinas historia, kinesiska, engelska, sång och musik m. fl. ämnen.

Förutom studiet av ovanstående ämnen ha vi lagt stor vikt vid praktiska övningar. Dessa ha bestått i deltagande i evangelisationsgrupper, en bönecirkel samt redigerandet av en skolans egen veckotidning. Evangelisationsgrupperna ha varje söndags eftermiddag gått till närliggande byar och predikat

evangelium under ledning av skolans lärare och lokalförsamlingens ledare. Varje måndags- och torsdagseftermiddag ha eleverna likaså gjort husbesök i staden, då de i olika grupper, ledda av lärarna och församlingsledarna, blivit införda i det personliga arbetets metodik. Varje söndagsförmiddag ha somliga elever gått till närliggande utstationer och deltagit i ordets predikan vid gudstjänsterna där.

Utom vid den dagliga förbönen för skolan och för varandra har bönecirkeln samlats till möten två gånger i veckan, varvid eleverna själva ha haft hand om ledningen. Dessa möten ha fått bli till ömsesidig uppbyggelse och till andlig hjälp.

Den ovannämnda veckotidningen har redigerats av eleverna själva, och syftet har varit att i tidningsreportagets form berätta om den kristliga verksamheten.

När vi se tillbaka på den första terminens arbete, fyllas vi av stor tacksamhet till Gud. Alldeles särskilt uppmuntrande har det varit att lägga märke till elevernas flit och iver att tillägna sig kunskaper, den punktlighet de visat, när det gällt skolans ordningsregler, och främst av allt deras hunger och längtan efter djupare insikter i Guds ord.

Vi äro djupt medvetna om att det långt därborta i den svenska moderförsamlingen finnas många, som frambära vårt bibelinstitut inför härlighetens tron, och detta fyller oss med outsäglig glädje. Höstterminen börjar den 15 aug., och vi utbedja oss

även för den allas edra förböner. Må dessa korta rader i någon mån ge uttryck för vår tacksamhet och våra förhoppningar!

Tali, Shensi den 1 juni 1947.

Wang Teh-seng."

•

Förutom det här ovan nämnda kristliga arbetet ha eleverna också arbetat med kroppsarbete. Enligt den kinesiska seden var en läskunnig eller bildad person alldeles för fin att göra något praktiskt arbete, men vi vilja lära våra kristna, att intet ärligt arbete är en skam. Därför fingo eleverna under ferien arbeta med att reparera och bygga om hus på missionsstationens område. De fingo också riva ned ett fallfärdigt hus och bygga om det till matrum åt skolan. Ofta stannade kinesiska herrar i porten, eller kommo in på gården, för att se på detta underliga, att studerande kunde arbeta med sina händer. Och så blev det ett vittnesbörd för dem om de kristnas ödmjukhet och villighet att tjäna. Under sommarferien arbetade de flesta av eleverna som skördearbetare, ty sedan inbördeskriget delat vårt fält i olika läger, kunde eleverna ej få underhåll från sina hemorter utan behövde arbeta för att i någon mån förtjäna till sitt uppehälle.

När förhållandena gjorde det omöjligt för F.B.I. att fortsätta i Tali, beslöts efter mycken bön av lärare och elever i Tali, att 10 elever och en lärare skulle resa till Ipin i Szechwan, där några av missionärerna från S.M.K. fått en tillflyktsort. Efter

ankomsten dit blev en skrivelse sänd till hemförsamlingen, och ur den anföres något för att visa dessa ungas upplevelser i samband med resan.

"— Vår resa räckte från den 28 juli till den 22 aug. Våra erfarenheter under färden vilja vi nu i korthet tala om, så att eder glädje må bliva fullkomlig. Till Paoki foro vi på tåg, men där fingo vi vänta två dagar på lastbilar. Varje kväll var det möten där, vilka voro mycket goda. På mötena träffade vi en kristen från Chengtu, som ordnade med bilar för oss. Det var en mycket god lastbil vi fingo, och efter tre dagar kommo vi till Kwangyuan. På grund av bensinbrist måste vi vänta där fem dagar. Varje kväll var det stort möte, då många utomstående kommo för att lyssna till evangelium. Många blevo gripna av Guds ord och lämnade sig åt Herren. Församlingsmedlemmar där sade: "Varför ska ni resa till en annan plats? Kan inte Bibel-Institutet stanna här? Det är vår innerliga önskan."

När vi fått bensin och kunde fortsätta vår färd, sågo vi, hur bilar kört omkull och lågo förstörda vid sidan av vägen. Hur hemskt var det ej att se detta! Herren bevarade oss, så att vi kommo fram till Chengtu. Där hjälpte pastor Chen oss, så att vi fingo en god båt och kunde fortsätta vår färd. På båten tänkte vi på huru Paulus fordom på Herrens bud for på havet för att överallt förkunna evangelium, trots stormar och faror på färden. Numera är det våra västerländska vänner, som också fara över haven för att göra såsom Paulus. Nu tänka vi på

hur vi i frid kommo fram till Ipin. Det är på grund av edra förböner, som vi fått åtnjuta Herrens beskydd. — — —

Det är genom bönen, som vi få kraft. Därför bedja vi eder att alltfort bedja för oss att Folkes Bibel-Institut måtte få tjäna till att fostra och skickliggöra arbetare i Herrens tjänst. Immanuel.

Bibel Institutets elever hälsa vördsamt.

Ipin, Szechwan den 25 aug. 1948."

•

Utdrag ur det sista brevet, som vi fingo mottaga från Teh-seng:

"Vi förstå, att ni varit mycket oroliga för oss och bedit mycket för oss. Faran har också varit mycket stor. Striderna i byarna omkring staden ha varit svåra, och massor ha dödats. Det var omöjligt att begrava de döda, men sedan striderna slutat, har befolkningen grävt väldiga gravar, där de döda begravts gemensamt. Det är för svårt att tala om hur det varit. Men genom Herrens synnerliga nåd ha de kristna skonats från död och skador. Under de svåra striderna måste alla i staden lämna sina hem, endast en i varje hem tilläts stanna kvar för att se till hemmet. Alla andra måste lämna staden. Gud vare tack, att vi alla på missionsstationen räddades från faror! Måtte Herren i nåd se till oss, så att vi än en gång få se varandras ansikten!

Fastän jag ej kan komma till Ipin och där lätta arbetsbördan för er alla, som arbeta i FBI, så

har jag här i våra nio härad många svårigheter i församlingarna. (Svårigheterna syfta på inbördeskriget.) —

Tali höstmöte var välsignat. På grund av förhållandena samt regn de dagarna, blev det ej så många deltagare, som vi annars skulle haft, men de som döptes voro 34. Kollekten var mycket stor.

Under de sista fyra månaderna har min bön varje morgon och kväll varit, att *alla må vara ett*. Det har också varit ämnet för mina predikningar. Herren vare lov, som börjat verka i hjärtana! Må vårt presbyterium i enhet kunna verka för Guds rike!

Vid höstmötet valdes ett par till församlingstjänare, och jag valdes till pastor. Om Tali får vara lugnt, så hoppas församlingen att kalla ännu en predikant, men vi veta ej, om Herren ger oss det tillfället.

Hjärtliga hälsningar till alla!

I Shensi kvarlämnade medarbetaren

Wang Teh-seng."